

مدام؛ مشارکت در اداره مدرسه

منصور ملک عباسی
کارشناس برنامه‌ریزی گروه مطالعات اجتماعی

در اجرا و چگونگی اجرای طرح پیش‌بینی شده است که ضرورت دارد جلسات توجیهی معلمان جهت چگونگی اجرای طرح در مدرسه صورت پذیرد و در این خصوص برنامه‌ریزی مشتمل بر انتخاب و معرفی دانش‌آموزان مجری طرح و بالاخره زمان و روزها و ساعت‌های اجرای طرح در مدرسه تبیین گردد. بدیهی است توجیه دانش‌آموزان، نوع و نحوه همکاری اولیا در اجرای طرح و بالاخره ارزیابی از اجرای چنین طرحی پیش‌بینی شده است.

هم‌چنین مقرر شد که این طرح در مدارس منتخب از مهرماه سال تحصیلی ۸۹-۸۸ آغاز و تسری آن برای سال‌های بعد براساس ارزیابی نهایی و کلی در سایر استان‌ها باشد. اعتباراتی هم برای این طرح منظور شده است.

نمونه‌ای از این طرح که در یکی از مدارس ششمیان پیاده شده است، در ادامه می‌آید.

○ مدارس منتخب

در پی اطلاع‌یابی از کم و کیف اجرایی این طرح با مراجعه به اداره آموزش و پرورش منطقه ۱ (شمیران) معلوم گردید دو مدرسه در این منطقه برای اجرای این طرح کاندیدا شده‌اند: ۱. مدرسه راهنمایی پسرانه رسالت ۲. مدرسه راهنمایی دخترانه دهخدا. با هماهنگی‌های صورت گرفته صبح چهارشنبه ۹۰/۴/۲۴ در مدرسه دهخدا حضور یافته و با خانم حکیمی، مدیر این مدرسه ملاقات و مصاحبه‌ای داشتیم.

مدیرری فعال، علاقه‌مند، کاردان و با تجربه که از سال‌های قبل در سازمان آموزش و پرورش شهر تهران همراه با خانم باغستانی، کارشناس مسئول مقطع راهنمایی، در

به طور کلی، طرح «مدام» عبارت است از مشارکت دانش‌آموزان در فعالیتهای آموزشی - اداری مدرسه از طریق فعال‌سازی شورای معلمان. براساس یکی از بندهای فصل سوم «سند ملی توسعه آموزش و پرورش در برنامه پنج ساله چهارم توسعه» در این طرح یکی از اصلی‌ترین وظایف شورای معلمان، برنامه‌ریزی برای «تأمین مشارکت فعال دانش‌آموزان در فرایند آموزش و پرورش» است. با مبنا قرار دادن این مصوبه، تلفیق وظیفه مذکور، در قالب مشارکت‌بخشی دانش‌آموزان - معلمان در بهبود مدیریت آموزشی و تقویت نقش برنامه‌ریزی، هدایتی و نظارتی شورای معلمان دنبال می‌شود.

جامعه هدف طرح عبارت‌اند از مدارس راهنمایی دخترانه و پسرانه (به صورت منتخب) که زیر نظر شورای معلمان مدارس طرح اجرا می‌شود. حیطه‌های مشارکت دانش‌آموزان در این طرح ۱. حیطه‌های آموزشی ۲. حیطه‌های اداری - اجرایی در نظر گرفته شده است.

○ نقش‌های پیشنهادی

نقش‌های پیشنهادی در حیطه آموزشی عبارت‌اند از مشارکت در بازبینی تکالیف، مسئولیت کتاب‌خانه، مشارکت در تشکیل گروه‌های علمی، فرهنگی، ورزشی... مشارکت در تزئین کلاس، مشارکت در حفظ نظم کلاس... و در حیطه اجرایی - اداری نقش‌های پیشنهادی عبارت‌اند از نقش مدیریت، معاونت مدرسه، تنظیم برنامه امتحانات، حفظ و برقراری نظم، انجام امور جاری مدرسه...

آن سازمان همکاری داشته و نقطه شروع این طرح را به سال‌های ۸۶-۸۵ برگرداندند که قرار بر فعال‌سازی شورای معلمان بود و منجر به چنین طرحی شد.

لذا یکی از مصادیق فعال‌سازی شورای معلمان را اجرای چنین طرحی دانسته‌اند، نکته قابل توجهی که در این میان رخ نمود، زمان تشکیل شورای معلمان در مدرسه بود که اگر خارج از وقت اداری انجام می‌گرفت برای برخی از معلمان (خانم‌ها) مشکل آفرین بود و تشکیل جلسه معلمان در زمان دایر بودن مدرسه و تشکیل کلاس‌ها به نوعی امکان‌پذیر نبود. لذا طرح اداره مدرسه به دست دانش‌آموزان می‌توانست تا حدودی مشکل زمان تشکیل جلسات مذکور را حل نماید.

خانم حکیمی مدیر مدرسه دخترانه دهخدا اضافه کرد که برای اداره آموزشی و اجرایی مدرسه به وسیله دانش‌آموزان و آسودگی خیال معلمان و مدیر و معاونت نیاز بود افراد توانمند، دانش‌آموزان علاقه‌مند، با قدرت ارتباطی بالا و مقبولیت عمومی، مشخص و معرفی شوند. لذا شناسایی این افراد که البته غالباً از همان دانش‌آموزان نماینده در شورای دانش‌آموزی بودند، به مدیریت مدرسه معرفی شده و آنان و مسئولیت جدیدشان در روز و ساعت خاص به سایر دانش‌آموزان معرفی گردید و آموزش‌های لازم هم داده شد. و سپس ما در مدرسه و در محیط کتاب‌خانه با خیال آسوده در وقت موعود به تشکیل جلسه معلمان پرداختیم. دانش‌آموزان مجری طرح نیز در کلاس درس به تدریس، پرسش و دیدن تکالیف مشغول شده و در رنگ‌های تفریح به نظافت و نظارت بر رفتار دانش‌آموزان می‌پرداختند. ظهر مسئولان سالن غذاخوری فعال شدند و در موقع نماز «خادم‌الصلوه»ها دانش‌آموزان را برای اجرای فریضة نماز فرامی‌خواندند. یکی دو نفر در دفتر به تلفن‌ها پاسخ می‌دادند و برخی به ریختن چای و پذیرایی در شورا مشغول بودند.

وی افزود که بچه‌ها هم خوب استقبال نمودند و همکاری داشتند وجود این افراد مجری طرح احیاناً برای اولیایی که برای کاری در مدرسه حضور می‌یافتند مشکل‌گشا نبوده و آنان نیز راضی برمی‌گشتند.

خانم حکیمی از اجرای طرح به طور نسبی راضی بودند و مجریان و دانش‌آموزان می‌دانستند در هر ماه یک روز و چند ساعت مسئولیت کلیه امور جاری مدرسه و کلاس‌ها بر عهده افراد خاصی قرار دارد.

لازم به یادآوری است که در این منطقه، دو مدرسه برای اجرای طرح انتخاب شدند و مدارس دیگر شورای معلمان خود را به گونه‌ای تنظیم می‌کردند که نیازی به اجرای طرح مدام در آن زمان نباشد.